

ΩΡΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Αισχύνης, Κατὰ Κτησιφῶντος, 169 – 170
(έκδ. Παρίσι, Les Belles Lettres, 1928)

Στο παρακάτω απόσπασμα ο ρήτορας καταγράφει τα χαρακτηριστικά ενός δημοκρατικού πολίτη.

Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον εἶναι καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενῆς ἦ τοῖς νόμοις, οἱ σφύζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῆ ποιεῖν τὴν πόλιν. Τρίτον σῶφρονα καὶ μέτριον χρῆ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῆ κατὰ τοῦ δήμου. Τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τὴν γ' εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. Πέμπτον ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς κινδύνους ἐγκαταλίπη τὸν δῆμον. Τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν πάντα δεῖ τάναντία τούτων ἔχειν.

ὁ δημοτικός: ο δημοκρατικός άνθρωπος

Παρατηρήσεις

Γ1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «**Τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον ... τάναντία τούτων ἔχειν**».

Μονάδες 20

Γ2. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του δημοκρατικού ανθρώπου που σχετίζονται με τους γονείς και τους προγόνους του γενικότερα, σύμφωνα με τον Αισχίνη;

Μονάδες 10

Γ3. α. Θεωρήστε ότι ο συγγραφέας μιλά για τους δημοκρατικούς πολίτες σε πληθυντικό αριθμό. Δηλαδή ισχύει ότι «τάδε δεῖν ὑπάρξαι τοῖς δημοτικοῖς» και όχι «τῷ δημοτικῷ» (πρώτη σειρά του κειμένου). Να κάνετε τις αλλαγές που προκύπτουν στο ακόλουθο χωρίο: «**πρῶτον μὲν ... ἐπιχειρή ποιεῖν τὴν πόλιν**» (μονάδες 6).

Γ3. β. Να εντάξετε τους ρηματικούς τύπους *εἶπειν* και *ἔχειν* στον παρακάτω πίνακα και να συμπληρώσετε τους τύπους στους άλλους χρόνους, όπου υπάρχουν (μονάδες 4):

Ενεστώτας	
Παρατατικός	
Μέλλοντας	
Αόριστος	
Παρακείμενος	
Υπερσυντέλικος	

Μονάδες 10

Γ4. α. Στην παρακάτω πρόταση, αφού εντοπίσετε τα απαρέμματα, να γράψετε το υποκείμενό τους (μονάδες 6): «**καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας**».

Γ4. β. Να εντοπίσετε στο παρακάτω απόσπασμα τον πλάγιο λόγο και να τον τρέψετε σε ευθύ (μονάδες 4): «**Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι**».

Μονάδες 10